

Konu : Avrupa Orman Bakanları Konferansı

Resmi adı ile “Avrupa’da Ormanların Korunması Bakanlar Konferansı” kısa adı ile “*Forest Europe*” şeklinde ifade edilen süreç 1990 yılında başlatılmış olup, 6. ncı Bakanlar Konferansı 14-16 Haziran 2011 tarihlerinde Oslo’da yapılmıştır. <http://www.foresteurope.org/> Ülkemiz başlangıcından itibaren bu sürecin içinde yer alan, kurucu ve ortak ülkelerden birisidir.

2011 yılında Norveç’te düzenlenen Bakanlar Konferansında iki önemli karar alınmıştır. Bunlar;

- a) “Forest Europe 2020” isimli strateji belgesinin kabul edilmesi,
- b) Yasal bağlayıcı bir Avrupa Ormancılık Sözleşmesinin hazırlıklarına başlanması,

Diğer taraftan bu ormancılık söz konusunun hazırlıklarını yürütmek amacıyla,

- a) Hükümetlerarası Müzakere Komitesi (*kısaca “Komite” şeklinde ifade edilecek*)
- b) Hükümetlerarası Müzakere Komitesi Bürosu (*kısaca “Büro” şeklinde ifade edilecek*)
- c) Hükümetlerarası Müzakere Komitesi Sekreteryası oluşturulmuş ve bu birimlerin çalışma usul ve esasları belirlenmiştir.

Ülkemiz 8 üye 1 daimi gözlemci ve 1 başkandan oluşan “**Büro**” da yer almıştır.

Buradaki görevine ilaveten ülkemiz, Konferansın yardımcı birimlerinden olan 5 kişilik “Genel Koordinasyon Komitesinde” de görev almıştır.

http://www.foresteurope.org/eng/About_us/Our_Structure/

Altıncı Bakanlar Konferansında belirlenen esas ve usullere göre **Komite**’nin 31 Aralık 2011 tarihinden önce çalışmalarına başlaması ve 2013 yılına kadar en azından 4 resmi toplantı yaparak hazırlıklarını bitirmesi öngörülmektedir. Yine aynı kararda ilk toplantı yeri ve zamanının büro tarafından belirlenmesi istenmektedir.

Bu amaçla “**Büro**” 10-11 Eylül 2011 tarihinde Finlandiya’da ilk toplantısını yapmış¹ ve ilk **Komite** toplantısını 21-25 Kasım 2011 tarihlerinde Cenevre’deki BM Ofisinde yapılmasını kararlaştırılmıştır. Ancak “Büro” üyesi Rusya’nın ve “Sekreteryası” üyesi UNECE’nin çekinceleri nedeniyle planlanan ilk “Komite” toplantısı tehir edilmiştir.

Bunu takiben “Büro” birkaç kez bir araya gelmiş², 14 Aralık’ta yapılan Dördüncü Büro Toplantısında, daha önce 21-25 Kasım 2011 tarihlerinde planlanmışken tehir edilen “Birinci Komite Toplantısı” ’nın 27 Şubat – 02 Mart 2012 tarihlerinde Viyana’daki BM Ofislerinde yapılması kararlaştırılmıştır.

Buna ilaveten Beşinci Büro Toplantısının 09 Ocak 2012 tarihinde “Video Konferansı” sistemi ile Altıncı Büro Toplantısının ise 13 Şubat tarihinde Madrid’ te, Yedinci Büro Toplantısının

¹ Ek-1: Birinci Büro Toplantısı Raporu

² Ek-2: İkinci Büro Toplantısı Raporu

Ek-3: Üçüncü Büro Toplantısı Raporu

Ek-4: Dördüncü Büro Toplantısı Raporu

ise 26 Şubat 2011 Pazar günü Birinci Komite Toplantısından önce Viyana’da yapılması kararlaştırılmıştır.

Birinci Komite toplantısının tehir edilmesinde temel faktör; Altıncı Bakanlar Konferansı ile “Sekretarya” hizmeti vermek üzere davet edilen UNECE’nin durumunun netleşmemesidir.

Oslo Konferansında alınan Bakanlar Kararı ile UNECE, UNEP, FAO ve EFI “Komite”ye “Sekretarya” hizmeti sunmaya “davet” edilmiştir. Bu davet FAO ve EFI tarafından memnuniyetle kabul edilmiş, UNECE Sekreteryası ise böyle bir hizmet verebilmeleri için UNECE EXCOM kararına ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir. Süreç devam etmekte olup lehte veya aleyhte bir karar çıkmamıştır. UNEP ise henüz bir tavır belirlememiştir.

UNECE’nin bu belirsizliğini ilaveten Oslo Konferansına iştirak etmiş, kararları imzalamış ve hatta “Büro” ya da seçilmiş olan Rusya “Komite” nin “Oslo Konferansı” na göre değil “BM Kurallarına” uygun şekilde çalışması gerektiğini ifade ederek “Büro Toplantılarına” katılmamış ayrıca talebi doğrultusunda bir karar alınmaması durumunda “Avrupa Orman Sözleşmesi” hazırlıklarına destek vermeyeceğini ifade etmiştir³.

Rusya Federasyonu temsilcilerinin gösterdiği bu tavır değişikliğinin nedeni tam olarak anlaşılammakla birlikte, dünya orman varlığının %25’ni barındıran bu ülkenin müzakere masasında yer alması ve çalışmalara “Tam Mutabakatla” başlanılabilmesi için her türlü esneklik ve gayret gösterilmiş, tüm hazırlıkları yapılmış olmasına rağmen “Birinci Komite Toplantısı” bile tehir edilmiştir.

Rusya’ nın bu tavrının tam tersini savunan Amerika Birleşik Devletleri; bu sürecin Oslo Bakanlar Konferansı ile başlayan bir süreç olduğunu, BM ile bir alakası olmadığını ifade eden bir belge yayımlamıştır⁴.

Ancak gelinen noktada daha fazla gecikmenin tüm çalışmayı etkileyeceği görüldüğünden tüm tarafların imzası ile onaylanan Oslo Konferansı çerçevesinde Birinci Komite Toplantısının 27 Şubat – 02 Mart 2012 tarihlerinde Viyana’da yapılması kararlaştırılmıştır.

Bu Komite Toplantısında;

- a) Büro ve Sekretarya tarafından yapılan çalışmalar aktarılacak
- b) Avrupa Ormancılık Sözleşmesinin temel elementleri tanıtılacak
- c) Bundan sonrası için planlanan yol haritası müzakere edilip onaylanacaktır.

Daha önce de ifade edildiği üzere ülkemiz 8 üye, bir Daimi Gözlemci ve bir başkandan oluşan “Hükümetlerarası Müzakere Komitesi Bürosu”nun üyesi olup, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdür Yardımcısı İsmail BELEN, Bakanlık Makamının oluru ile bu büroda ülkemizi temsilen görevlendirilmiştir.

Müzakereleri yürütecek olan esas organ “Hükümetler arası Müzakere Komitesi” olup ülkemizi bu komitede temsil etmek üzere Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr.Mahir KÜÇÜK başkanlığında;

✓ ÇEM Genel Müdür Yardımcısı İsmail BELEN

³ Rusya Temsilcisinin Mektubu ve Komite Başkanı Jan Heino’ nun Cevabi Yazısı

⁴ ABD Temsilcinin Mektubu

- ✓ Dış İşleri Bakanlığı Daire Başkanı Esen ALTUĞ
- ✓ Orman Genel Müdürlüğünden Emine ATAÇ ve Serdar YEGÜL
- ✓ İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinden Prof.Dr. Ahmet YEŞİL ve Prof.Dr. Aynur Aydın COŞKUN'da müteşekkil bir heyet kurulmuştu.

Bu heyete Bakanlığımız AB ve Dış İlişkiler Dairesinden, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden, Strateji Geliştirme Başkanlığından birer kişinin katılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca Oslo Bakanlar Konferansında bahsedilen kurumların ülkemizdeki temsilcilerinin de burada yer alabileceği (*BM UNECE'yi temsilen UNEP, FAO'yu temsilen FAO SEC, UNEP'i temsilen UNEP Türkiye gibi*) bunlara ilaveten Orman Mühendisleri Odası gibi STK'ların da iştirak edebileceği *mütalaa* edilmektedir.

Diğer taraftan 28 Ekim 2011 tarihinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı Müsteşarı Sayın Prof. Dr. Lütfi AKCA'nın başkanlığında yapılan toplantıda Kalkınma Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı temsilcileri tarafından dile getirildiği üzere, ülkemizin Avrupa Ormancılık Sözleşmesi çalışmalarına vereceği katkının bir proje kapsamında ele alınmasının da son derece faydalı olacağı, bütün bu süreci koordine etmek üzere halen çalışmaların yürütüldüğü Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü veya Avrupa Birliği ve Dışilişkiler Dairesi Başkanlığı altında bir "Sekretarya" oluşturulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Birinci Komite Toplantısında tartışmaya temel oluşturacak olan dokümanlar Oslo Bakanlar Kararları ve ekleri olacaktır. Bu bakımdan ilgili dokümanların incelenerek Birinci Komite Toplantısına hazırlıklı olarak katılım sağlanması büyük önem arz etmektedir.

Avrupa Orman Sözleşmesinin hazırlıkları ile ilgili konular yanında Bakanlar Konferansının bugüne kadarki işlerini ve bundan sonraki iş ve işlemlerini takip edecek organlar bulunmaktadır. Bunlar; İrtibat Bürosu ve Genel Koordinasyon Komitesi'dir.

İrtibat Bürosu (Liaison Unit) Konferansa ev sahipliği yapacak ülkede kurulmakta olup daha önce Oslo'da bulunan "Liaison Unit- İrtibat Bürosu" Yedinci Bakanlar Konferansı İspanya'da yapılacağı için 1 Kasım 2011 tarihi ile Madrid'e geçmiştir. Bununla bağlantılı olarak Konferans Başkanlığı da resmi olarak İspanya'ya geçmiştir. Sekizinci Bakanlar Konferansının ise Hırvatistan'da yapılması konusu müzakere edilmeye başlamıştır.

Konferansın genel idari işlerini organize etmekle mükellef olan "Genel Koordinasyon Komitesi" Türkiye, Almanya, Norveç, İspanya ve Hırvatistan'dan oluşmakta olup Oslo'dan sonraki Birinci Genel Koordinasyon Komitesi 13-14 Kasım tarihlerinde Almanya'nın Münih Kentinde yapılmıştır⁵.

Genel Koordinasyon Komitesinin görevlerinden birisi Konferans sürecinin finansmanına destek olmak olup, 2012 bütçesi ve ülkeler tarafından yapılacak katkıları gösterir cetvel ekte takdim edilmiştir⁶. Diğer taraftan Konferansın önemli organlarından biri olan "Birinci Kıdemli Uzmanlar" toplantısının 14-15 Şubat 2012 tarihlerinde İspanya'nın Başkenti Madrid'te yapılması kararlaştırılmıştır.

⁵ Birinci Genel Koordinasyon Komitesi Toplantısı Raporu

⁶ Forest Europe Bütçesi